

er for saa vidt ikke saa afgørende, hvad der er Lovens Regel; Loven siger kun, hvad der vil være gældende Regel i det paagældende Forhold, hvis man ikke vedtager noget andet. Men dette, hvorledes Parterne ordne Forholdet, synes mig kun at staa i anden Række. Derimod har det først og fremmest Betydning, at Ordningen er en saadan, at man i Virkeligheden sparer Parterne Ulejlighed ved at skulle skrive op, hvad de ellers maatte opskrive, hvis Lovens Regel ikke var, og at Ordningen er en saadan, at naar de altsaa have uindladt at gøre det, og saa Lovens Regel griber ind, den da ikke kommer med en Ordning, som overrasker dem saaledes, at de sige: Er det gældende Ret — ja saa tilstaar jeg, at den Lov synes jeg ikke om! Derfor maa naturligvis Indholdet ogsaa være saaledes, at det paa bedste Maade er i Overensstemmelse med, hvad der maa siges at være fornuftigt og billigt i det paagældende Forhold. Det har ogsaa været Opgaven at tilvejebringe en saadan Ordning, at Parterne i Virkeligheden kunne tage den som Grundlag for deres Forhold. Jeg skal i saa Henseende f. Eks. henvise til Kap. 10 om Søforsikring. Der er naturligvis nogle Bestemmelser i saa Henseende, som ere ufravigelige, som Parterne ikke kunne overstride, fordi det er en borgerlig Samsundsinteresse, som medfører en Indskrænkning i deres fulde Handlefrihed; men inden for denne Grænse kunne de skrive deres Polise i det væsentlige, som de ville. Men paa den anden Side er det naturligvis ønskeligt, at Loven ikke siger andet og mere, end at man i Virkeligheden kan benytte det som Grundlag for Kontrakten, hvortil saa Parterne kunne føje det, som efter Tidernes forskellige Trang og Tarev er ønskeligt at tilføje, tage de Om- dringer med, som efter Omstændighederne ere ønskelige, uden at man saa at sige slaar en Streg over hele Loven. Derfor er Af- fattelsen sket med en vis Forsigtighed for ikke at medtage andet og mere, end der i Virkeligheden i saa Henseende kunde ventes at ville være det faste Grundlag, det anerkendte Grundlag, som kunde være Udgangspunktet for Rettsforholdets Ordning i det enkelte Tilfælde. Derfor har ogsaa Lovfor- slaget, hvor der var Nydannelser, man kom ind i, været forsigtigt med, hvad det har optaget, saaledes at det kun har optaget det,

som i Virkeligheden kunde siges at have en vis hævdvunden Fasthed og Sikkerhed og derfor kunde paaregnes at ville blive Ud- gangspunktet for fremtidig Retsdannelse, men- dens man derimod med en vis Forsigtighed har holdt det borte, som endnu var i For- den og Genstand for Debat. Jeg skal f. Eks. henvise til Kapitel 11, som udtrykker en Formulering af en ny Retsudvikling med Hensyn til Søfordringer, som den nyere Tid har fremtaltd. Det der nævnte Forhold have vi ganske vist allerede Eksempel paa i vor gældende Ret, men kun i mere spredte og sporadiske Tilfælde; men det er et For- hold, som efterhaanden har vokset sig stort. Jeg vil kalde dette Forhold Ordningen af Søfartskrediten, det vil sige, at man giver Kredit til det Gods, vedkommende har un- der Haanden, Skib, Fragt, Ladning osv., saaledes at vedkommende alene er indskræn- ket til at søge sin Fuldstigørelse deri, men paa den anden Side ogsaa har en fortrinlig Ret til at søge Fuldstigørelse dert fremfor alle andre Kreditorer. Det er denne Sø- formue, som saaledes er Genstand for særlig Kredit og særlig Behæftelse. Det er en ejendommelig Ordning, som mere og mere har udviklet sig, og som Lovforslaget i Ka- pitel 11 har søgt at formulere, saa at vi derigennem virkelig kunne sige at have fulgt den almindelige Udvikling. Der er derved fik- seret, saa at sige, Resultatet af det, som er naaet paa dette Omraade. — Men paa den anden Side skal jeg henvise til Kampen om, hvad jeg vil kalde: Konnossementsklausulerne mellem Rederierne og de handlende om det Ansvar, som de kunne fralægge sig i Konnosse- menterne med Hensyn til indladet Gods, om Rederierne kunne sige sig fri for alt muligt Ansvar, selv for Skipperens eller Søfolkens egen Forsøelse og den Skade, som er tilføjet derved, eller om man i saa Henseende ikke skal paalægge Indskræn- ninger i Kontraktfriheden og sige: fralæg- jer Ansvar for hvilke som helst andre Ting, men med Hensyn til Skipperen og Mand- skabet maa der sættes en Grænse for Kon- traktfriheden. Det er en staaende Kamp, og derfor har Lovforslaget ikke villet blande sig deri. Lad os se, hvad Følgen bliver, lad os se et Udslag, som fæstner sig, indtænkt man fikserer det i Lovgivningsregler. Der- for har Lovforslaget heller ikke paa noget